

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 118. Quid dicendum sit, si non præscribatur expressè quoties, vel ad quam intentionem sit celebrandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

apud *Dianam* p. 2. T. 14. R. 28. dicit semel iterumque de septimana abstinere posse devotionis & reverentia causa: *Steph.* T. 5. d. 4. n. 75. dicit posse semel, idque colligit ex *Cap. significatum*, de præb., ubi dicitur de tali, ut quanto frequentius potest, celebret, salvâ honestate & debitâ devotione. Admittit etiam *Lex.* posse semel vel iterum de anno celebrare pro aliquo sibi valde conjuncto, v. g. qui obiit vel est in gravi necessitate, nimis enim durum foret id negare illi, & revera consentiret fundator, si rogaretur: Imò *Gob.* & alii dicunt posse de anno quinque aut sexies vel etiam sæpius celebrare pro se, cognatis vel benefactoribus aliis, quod omnino rationabile est, sed consulit *Steph.* n. 74., ut simul applicet pro fundatore, quantum huic prodesse potest: supposito autem, quod talis possit aliquando omittere Missam, tamen si legat omni die, non potest ullam legere pro stipendio ad intentionem alterius, quia talis non potest præsumi esse intentio fundatoris, *Diana Pasq.* de Sacrif. q. 1194. *Steph.* n. 75.: imò si de septimana posset semel omittere & vellet omni die legere, non posset communiter legere pro se vel pro alio gratis, *Pelliz. Gob.* n. 584.

Plura circa hæc videri possunt apud *Barb.* de potest. Ep. alleg. 24. à n. 29. *Pasq.* de Sacrif. à q. 1116. *Gob.* T. 3. à n. 504. & in *Clypeo* n. 501., ubi fusè agunt de obligatione celebrandi ratione Capellanæ vel beneficii.

Q. 118 *Quid dicendum sit, si non præscribitur expressè quoties, vel ad quam intentionem sit celebrandum.* R. §. I. Si quis habere non possit literas foundationis, aut ex his non possit rescire obligationem ad Missas, an nempe teneatur omni die, septimanâ vel mense, inquiret quid fecerint antecessores, & idem faciat; aut attendat, quæ sit quoad similes funda-

fundationes consuetudo regionis & loci, in quo est beneficium, & secundum illam procedat: quod si mos sit varius, sequi potest hoc, quod est minus. Si tamen redditus sint pingues, nec aliunde colligere possit, quoties teneatur, putant *Tamb. & Gob.* in *Exp. T. 3. n. 478.* teneri omni die, & si haec neglexerit, debere compensare, quantum factus est ditior, quia ubi fructus sunt æquales obligationi quotidianæ, hæc præsumi debet imposita, nisi aliud constet.

332 §. II. Si jubeatur celebrare, quoties salva honestate ac cum debita devotione poterit, secundum *Panorm. Silv.* & alios non tenetur, si passus sit pollutionem, etiam sine culpa; nec si à gravi passione iræ aut tristitiæ non facile possit animum componere: nec si malè habeat aut sentiat tædium, quod non facile possit excutere; nec si sentiat crudelitatem stomachi, quales ex crapula & epulis relinquuntur; nec quando est ita affectus, ut non videatur sibi posse tantam functionem cum debita devotione & attentione obire: de cætero debet quotidie, nisi legitima consuetudo vel auctoritas aut similis causa iusta excuset, *Less. in auct. v. Missa cas. 5.*

333 §. III. Si constet Missas, v. g. tres in septimana esse legendas, & nesciatur ad quam intentionem, præsumendum est fieri debere pro anima vel familia fundatoris, quia in dubio quisque præsumitur sibi vel suis voluisse optimè consulere, *Bonac. Lugd. Pasq. q. 908. Gob. n. 494.*, pro quo declarationem S. Congreg. refert *Pignatelli Tom. I. Conf. 139.* Hinc docet *Sylvius p. 2. v. Missa cas. 4.*, si fundatio nudè habeat, *fundo Missam omni die Veneris legendam*, præsumi legendam ad intentionem fundatoris, quia usus est fundantium, ut quamvis Missa talis sit etiam ad devotionem vel commoditatem populi,

puli, tamen velint sibi & familiæ prodesse, ideoque assignant stipendium. Quòd si prudenter præsumatur, quòd non intenderit specialiter fructum Sacrificii, sed tantum venerationem loci vel temporis alicuius simile, qui non posset celebrare isto loco vel tempore, non teneretur alio, sicuti qui ad honorem *S. Bernardi* vovisset jejunare pridie festi ipsius, si tum non posset, non teneretur alio die, *Burgh. Gob. n. 577.*, ideoque semper posset Missam applicare alteri pro stipendio, *Lugo à n. 36. Steph. t. 5. d. 4 n. 66.* Præsumi tamen vix potest, quòd fundator non intenderit simul fructum sacrificii, hinc manebit obligatio alio loco vel tempore celebrandi: si tamen iubeatur celebrare, quando ad Ecclesiam accedit multus populus, putat *Tamb. in meth. celebr. l. 3. c. 1. §. 3. à n. 20.* posse præsumi, quòd fundator principaliter intenderit solam celebrationem fieri, non autem applicari sibi Missam: idem dicit, si Moniales dato stipendio vocent Sacerdotem ad legendam Missam, ut eam audire possint, sed *Gob. n. 549.* refert decretum *S. Congreg. approbatum ab Urb. VIII.* expressè dicens, quòd illi Sacerdotes, qui nullà alià obligatione in Confraternitatibus vel Monasteriis Monialium celebrant, quàm pro ornatu Ecclesiæ, vel ut Confratres aut Moniales satisfaciant præcepto Missæ, non possint ultra stipendium, quod accipiunt à Confraternitate vel Monasterio, aliud à quoquam alio recipere.

§. IV. Si ad foundationem aliquam de se tenuem adjecta sint legata per benefactores, & nesciatur, an pro solo fundatore, an etiam pro benefactoribus sint legendæ Missæ, *Gob. n. 594.* putat non necessario esse his applicandas, nisi positivè constet ita statuisse, quia jura & DD. non ita loquuntur de his, uti de fundatore, & censentur voluisse ferre subsidium

834

dium foundationi non ideo addendo nova onera, hinc putat satis esse eorum cum aliis meminisse in Sacrificio.

835 *Q. 119. Quid facere debeat, qui ante vel post provisionem advertit in se inhabilitatem, vitium vel defectum. R.*

§. I. Qui advertit ante provisionem, per se loquendo, petere non debet illam, priusquam dispensetur: & si fiat inquisitio circa defectus, tenetur manifestare aut recusare beneficium, *Abb. Inn. Bunt. Nav. Sanch. Laym.* Si tamen sine infamia vel gravi alio damno non posset subterfugere, posset admittere cum obligatione statim petendi dispensationem, uti dictum est n. 781,; essetque talis provisio naturaliter & quasi fundamentaliter valida, ac sanatur per supervenientem dispensationem, *Inn. Sanch. Laym. Lott. Diana p. 4. t. 4. R. 56. Leur. p. 2. q. 758.*

836 §. II. Qui nulliter est provisos, per se loquendo tenetur beneficium dimittere, aut manifestatâ nullitate petere de novo titulum: si tamen vitium sit occultum, & hoc postea per dispensationem tollatur, probabile est titulum validari, uti habet *Laym.*, sed hoc non debet cedere in cuiusquam præjudicium, de quo exempla dat *Leur. q. 760.*

837 §. III. I. *Andr. Abb. Felin. Laym.* putant provisosum cum defectu, quem sperat brevi cessaturum, & cum irregularitate, defectu ætatis vel scientiæ &c., posse aliquando salvâ conscientiam retinere beneficium nec indigere revalidatione post remotum defectum, quia si observata sint ea, quæ de jure natura sunt necessaria, non censetur esse tantus rigor Constitutionum positivarum, ut velint actum esse ipso jure & facto nullum, quamdiu non rescinditur, sic enim *Cap. Cùm dilectus, de Consuet., Cap. 1. de*

Postu-